

SAMBORZEC

NA LINII CZASU

Nr 117 kwiecień 2023

Gazeta Wspólnoty Samorządowej

Od wielu już lat w Niedzielę Palmową odbywa się rozstrzygnięcie Konkursu na Najpiękniejszą Palmę Wielkanocną Gminy Samborzec. Nie inaczej było w tym roku.

Do konkursu zgłoszono 27 palm: 10 wykonanych indywidualnie przez dzieci i młodzież, 17 wykonanych grupowo przez zespoły szkolne, przedszkolne, rodzinne oraz Koła Gospodyń Wiejskich czy inne grupy. Komisja oceniająca palmy brała pod uwagę zgodność z regulaminem konkursu, pomysłowość, dobór odpowiednich materiałów i elementów zdobniczych (nie mogą być sztuczne, gotowe), ich różnorodność, własnoręczność wykonania, trwałość i estetykę palmy. Jury w składzie Kinga Kędziora-Palińska, główny inwentaryzator z Muzeum Zamkowego w Sandomierzu – przewodnicząca, Zdzisława Drach, główny instruktor – plastyk z Gminnego Ośrodka Kultury w Łoniowie, i Renata Sendrowicz, lokalna artystka, po wnikliwym obejrzeniu wszystkich palm ogłosiło werdykt. W kategorii palmy indywidualne I miejsce zdobyła Olga Szczudło, uczennica kl. III Zespołu Publicznych Placówek Oświatowych w Samborcu, II – Karolina Grela z kl. IV Publicznej Szkoły Podstawowej im. Armii Krajowej w Zawierzbui, III zaś – Michałina Woźniak z kl. III Zespołu Placówek Oświatowych w Chobrzeżanach. Wyróżnienie przyznano Wojciechowi Rewerze z kl. VI Publicznej Szkoły Podstawowej w Złotej. W ka-

Nagrodzono najpiękniejsze

tegorii palm przygotowywanych wspólnie, wśród grup szkolnych, przedszkolnych i rodzinnych I miejsce zajęła klasa 0 przy Publicznej Szkole Podstawowej im. Armii Krajowej w Zawierzbui, II – grupa przedszkolna 4-, 5-, 6-latków z Przedszkola przy Publicznej Szkole Podstawowej w Złotej, III – Publiczna Szkoła Podstawowa im. Armii Krajowej w Zawierzbui. Wyróżnienie otrzymały „Tęczowe Smyki” z Punktu Przedszkolnego „Tęczowe Przedszkole” w Zawierzbui. Wśród kół gospodyń wiejskich, stowarzyszeń

i innych grup I miejsce zdobyło Koło Gospodyń Wiejskich w Faliszowicach, II – Koło Gospodyń Wiejskich „Andruszkowianki”, III miejsce ex aequo zajęły Koło Gospodyń Wiejskich w Żukowie „Żukowianki” i Warsztat Terapii Zajęciowej w Śmiechowicach. Wyróżnione zostały palmy KGW w Milczanach i KGW „Szewcanki”.

Przyznano również Palmę Publiczności. Użytkownicy Facebooka zdecydowali, że otrzyma ją Koło Gospodyń Wiejskich „Andruszkowianki” (653 głosy). Wyniki ogłosiła przedstawicielka

komisji konkursowej Renata Sendrowicz. Dyplomy oraz nagrody rzeczowe dla wszystkich uczestników, ufundowane przez Gminny Ośrodek Kultury w Samborcu, Bank Spółdzielczy w Sandomierzu, LGD Ziemi Sandomierskiej oraz Ośrodek Promowania i Wspierania Przedsiębiorczości Rolnej w Sandomierzu, wręczyli zastępca wójta gminy Samborzec Ewa Drzazga, kierownik Gminnej Biblioteki Publicznej w Samborcu Ewa Stefanek oraz dyrektor Gminnego Ośrodka Kultury w Samborcu Sebastian Mazur.

V Konkurs Piosenki Angielskiej w Gminie Samborzec za nami! Przesłuchania konkursowe odbyły się 23 marca w sali liceum w Chobrzeżanach. Organizatorem konkursu byli Gminny Ośrodek Kultury w Samborcu oraz Zespół Placówek Oświatowych w Chobrzeżanach.

Zaśpiewali po angielsku

W konkursie wzięły udział dzieci i młodzież ze szkół gminy Samborzec – łącznie 25 uczestników. Prezentacje konkursowe oceniało jury w składzie: przewodniczący Jacek Kruk, instruktor wokalny z Gminnego Ośrodka Kultury w Samborcu, dr Janusz Suszyński, naczelnik Wydziału Oświaty i Promocji w Starostwie Powiatowym w Sandomierzu, Tomasz Tomaszewski, dyrektor Centrum Edukacji Artystycznej Gama w Sandomierzu, oraz Leszek Kiciński, nauczyciel języka angielskiego w ZPO w Chobrzeżanach. Podczas prezentacji oceniano walory wykonawcze: muzykalność, poprawność językową, dykcję, dobór repertuaru, ogólny wyraz artystyczny prezentacji.

W kategorii wiekowej kl. I-III I miejsce zajął Kacper Batorski, II – Julia Ziembora, III – Małgorzata Wolska, wyróżnienie otrzymała Róża

Baska. W kategorii wiekowej kl. IV-VI: I miejsce – Natalia Zimoląg, II – Patryk Adamczyk, III – Kacper Lis, wyróżnienie – Karolina Grębowiec. W kategorii wiekowej kl. VII, VIII, liceum: I miejsce – Patrycja Konat, II – Julia Świrski, III – Wiktoria Marzec, wyróżnienie – Grzegorz Wrona.

Serdecznie gratulujemy wszystkim uczestnikom, delegacjom szkół oraz

nauczycielom, którzy przygotowali uczniów do konkursu. Szczególne podziękowania kierujemy do pana Roberta Soi – dyrektora Zespołu Placówek Oświatowych w Chobrzeżanach za współorganizację konkursu oraz udostępnienie szkoły. Nagrody w konkursie ufundował Gminny Ośrodek Kultury w Samborcu oraz Starostwo Powiatowe.

Samborzeckie orły

Jak co roku w gronie laureatów i finalistów wojewódzkich konkursów przedmiotowych znaleźli się uczniowie Publicznej Szkoły Podstawowej im. T. Kościuszki w Samborcu.

W bieżącym roku szkolnym do I etapu konkursów przystąpiło 18 uczniów placówki, do II etapu zakwalifikowało się 12 uczniów, a w etapie wojewódzkim szkołę reprezentowali trzej uczniowie: Kacper Sendrowicz, Jakub Kasprzak oraz Bartosz Łukawski. Pod czujnym okiem opiekunów, Małgorzaty Trzaski, Doroty Kaczor oraz Joanny Płazy, zgłębiali tajniki wiedzy i umiejętności z poszczególnych przedmiotów.

Pierwszy zaprezentował się Kacper Sendrowicz. Brał on udział w finale IV Wojewódzkiego Konkursu z Geografii, który odbył się 8 marca. Udział w trzecim etapie tego konkursu był dla chłopca dużym wyzwaniem, ponieważ jest on uczniem klasy VII, a musiał opanować wiadomości ósmoklasisty. Po ogłoszeniu wyników okazało się, że Kacper zdobył tytuł finalisty.

16 marca miał miejsce trzeci etap IV Wojewódzkiego Konkursu z Chemii, w którym startował uczeń klasy VIII – Bartosz Łukawski. Uzyskał on tytuł laureata jako jedyny przedstawiciel powiatu sandomierskiego. Warto przypomnieć, że w ubiegłym roku Bartosz

był laureatem III Wojewódzkiego Konkursu z Geografii, tak więc jest pierwszym podwójnym laureatem w historii Szkoły Podstawowej im. Tadeusza Kościuszki w Samborcu.

Jakub Kasprzak uczestniczył w finale IV Wojewódzkiego Konkursu z Informatyki, który odbył się 17 marca. Świetnie poradził sobie z zadaniami konkursowymi i uzyskał tytuł finalisty. Trzeba podkreślić, że z powiatu sandomierskiego jedynie Jakub znalazł się w III etapie tego konkursu, więc jest to bardzo duży sukces.

Z pewnością Kacper, Jakub oraz Bartosz są dumą Szkoły Podstawowej w Samborcu. Dzięki ciężkiej pracy, pomocy merytorycznej swoich opiekunów oraz wsparciu rodziców zaszli tak daleko.

**WEŹ UDZIAŁ
W KONKURSIE PLASTYCZNYM
pod hasłem „KOCHAM TĘ ZIEMIĘ”**

Niech Twoja praca pokaże,
jak piękna jest nasza okolica!

Serdecznie zapraszamy dzieci i młodzież z terenu gminy Samborzec do udziału w kolejnej edycji konkursu plastycznego „KOCHAM TĘ ZIEMIĘ”.

Rysuj, maluj, wyklejaj! Niech Twoja praca pokaże, jak piękna jest nasza okolica.

Prace zostaną ocenione w trzech kategoriach wiekowych:

• **przedszkolaki i uczniowie kl. 0** • **uczniowie kl. I-III** • **uczniowie kl. IV-VIII**

Na zwycięzców czekają atrakcyjne nagrody książkowe!

Na prace czekamy w Oddziale dla Dzieci i Młodzieży Gminnej Biblioteki Publicznej w Samborcu **do 6 maja 2023 r. do godz. 14.00.**

Parafialny cmentarz w Samborcu

PRZYNALEŻNOŚĆ WYZNANIOWA RZYMSKOKATOLICKA

Jadąc z Sandomierza w kierunku Koprzywnicy, po drodze mijamy miejscowość Samborzec. Niemal w środku wioski z prawej strony, na wysokim wzgórzu zauważymy kościół pw. Trójcy Przenajświętszej.

W odległości około 650 metrów od kościoła w kierunku Szewc znajduje się cmentarz parafialny. Położony jest na południowym zboczu wzniesienia zachodniej części krawędzi Wyżyny Sandomierskiej, na południowo-zachodnim krańcu wsi Samborzec, przy drodze DK nr 79. Tuż przy cmentarzu droga rozwidla się i prowadzi w prawo do Jachimowic. Jest to droga powiatowa 0800T. Czyli od południa i zachodu drogi te zamykają przestrzeń cmentarza, natomiast od strony północnej cmentarz otaczają pola i łąki oraz tzw. droga czołgowa. Od wschodu zaś, blisko cmentarza znajdują się zabudowania wiejskie i sklep. Współrzędne geograficzne cmentarza (GPS) to: 506437,3 N i 216427,4 E. Dzięki dwukrotnemu powiększeniu powierzchni, cmentarz w Samborcu jest nadal otwarty i spoczywają tu kolejne pokolenia mieszkańców parafii.

Do parafii w Samborcu należą następujące wioski: Polanów, Samborzec, Śmiechowice, Wielogóra, Zajeziorz, Zawierzbie, Złota i Zuków. Cmentarz w Samborcu (stary, pierwszy) założony został w pierwszej połowie XIX wieku w latach napoleońskich ok. 1812-1815 roku. W tym czasie kościołem samborzeckim administrował prałat sandomierski ks. Józef Lisikiewicz, a wikarym był Franciszek Przonakiewicz. Dopiero w 1865 roku ks. bp Józef Michał Juszyński w Samborcu ustanowił probostwo (parafię). Cmentarz w Samborcu jest największym i najstarszym cmentarzem na terenie gminy Samborzec. Powierzchnia cmentarza wynosi 2,97 ha i składa się z trzech sektorów (części). Sektor A – najstarsza, wschodnia część cmentarza o powierzchni 1,14 ha, w tym 0,06 ha na alejki. To ta część nekropolii wpisana jest do rejestru zabytków województwa świętokrzyskiego z dn. 13.06.1988 roku pod nr. A. 715 tegoż rejestru. Sektor B – część środkowa cmentarza, założona po 1950 roku, o pow. 1,198 ha, w tym tereny zielone, skarpy i alejki. Na przełomie 40. i 50. lat ubiegłego wieku ówczesny proboszcz w Samborcu, ks. Józef Kuraś, „wystarzał się” od Państwowej Stadniny Koni w Samborcu o hektar gruntu (aktualnie na tym terenie wybudowano: sklep Biedronka, aptekę Nowa i myjnię samochodową), a następnie zamienił się z gospodarzem Janem Drabowiczem za grunta po drugiej stronie drogi nr 79 i przepisał je na własność parafii. Warunkiem zamiany gruntów była możliwość wybudowania murowanej kaplicy grobowej na nowym placu cmentarza przez Jana Drabowicza. Na co ks. Józef Kuraś wyraził zgodę. Dzięki temu powiększony został cmentarz grzebalny w kierunku zachodnim. Sektor C – nowa, zachodnia część cmentarza, założona w 2002 roku, o łącznej powierzchni 0,632 ha, w tym 0,3463 ha pod grobowce, i 0,2857 ha przeznaczone na tereny zielone i alejki, przez ówczesnego proboszcza, ks. kan. Stefana Kryja (zmarł w marcu br.). Grunt pod cmentarz również należał do rodziny

Drabowiczów. Zachodziła bowiem konieczność dalszego powiększenia powierzchni grzebalnej cmentarza ze względu na brak miejsca pochówku na już istniejącym. Nową część cmentarza ogrodzono betonowymi, ozdobnymi elementami. W części zachodniej ogrodzenia wykonano bramę wjazdową dla

karawanów. W dolnej części cmentarza, pomiędzy sektorami B i C tuż przy murze cmentarnym wybudowano ujęcie wody w postaci studni betonowej na pompę ręczną. Krzyż drewniany dębowy z napisem na transepcie „TOBIE PANIE ZAUFALĘM” wykonał Marian Łukawski z Gorzyczan. A na nowym placu krzyż w gruncie ustawił gospodarze: Marian Rej i Tadeusz Podlesiński ze Złotej. Latem 2002 roku na uroczystej mszy świętej nowy plac pod cmentarz oraz krzyż poświęcił ks. bp sandomierski Marian Zimałek.

Niemal na szczycie wzniesienia, pomiędzy sektorem B i sektorem C, w 2016 roku wybudowano mały (4 x 5 m), stylowy budynek na czterech filarach (kolumnach), nakryty naczołkowym dachem, z przeszklonych z trzech stron ścian. Jest to miejsce do odprawiania mszy świętej podczas uroczystości kościelnych, jak Wszystkich Świętych (1 listopada) czy Dzień Zaduszny. Miejsce i budynek wykonano za obecnego proboszcza ks. kan. Mariana Kowalskiego w celu stałego umiejscowienia wiernych podczas mszy i zorganizowania miejsca na ołtarz polowy. Na nowej części cmentarza znajduje się 171 grobowców wykonanych z betonu, lastryka, granitu i marmuru oraz dwa groby ziemne z metalowym krzyżem. Groby w tej części cmentarza są uporządkowane i usytuowane w jednym kierunku – północ-południe. W tej części cmentarza pochowany jest między innymi Stanisław Masternak – polski polityk, rolnik i samorządowiec, poseł na Sejm II i III kadencji, starosta sandomierski, oraz ostatnio, w marcu, ksiądz prałat Stefan Kryj, wieloletni proboszcz parafii w Samborcu.

Na środkowej części cmentarza, założonej po 1950 roku, w sektorze B znajduje się ponad 320 grobów betonowych, wykonanych z lastryka, granitu i marmuru. Zachowało się jeszcze 5 grobów ziemnych. Przy głównej alejce, po lewej jej stronie, stoi kaplica gro-

bowa rodziny Drabowiczów z połowy XX wieku. W kaplicy pochowani są Jan Drabowicz z żoną i dwóch synów.

Najstarsza, wschodnia część cmentarza, sektor A – to tu dokonywano pierwszych pochówków zmarłych parafian. Zachowało się w tym miejscu najwięcej grobów z inskrypcjami, datowanych na XIX wiek. Pomników kamiennych, krzyży i płyt z XIX i początku XX wieku jest 29. Wiele z nich jest uszkodzonych, bez inskrypcji, połamanych, zaniedbanych, opuszczonych, na niektórych brakuje utrą-

conych krzyży. Wymagają one pilnej i szczególnej troski konserwatorskiej. W tej części cmentarza znajduje się ok. 390 grobów betonowych, lastrykowych i wykonanych z marmuru. Zachowało się też 57 grobów ziemnych i z obławkami cementowymi, niestety na niektórych brak jakichkolwiek znaków religijnych. Są to zapewne groby opuszczone, brak już żyjącej rodziny, która mogłaby się opiekować mogiłą. W tej części cmentarza pochówki zmarłych dokonywane były chaotycznie, stąd brak tu wyznaczonych alejek i przejść między grobami. Wznosi się tu murowana kaplica grobowa rodziny Popielów, właścicieli majątku w Zajeziorku z ok. 1860 roku, którą 7 lipca 1879 roku poświęcił biskup Józef Juszyński. Prowadzi do niej dość szeroka alejka z bramy wejściowej na cmentarz. W kaplicy niedokonywane były pochówki członków rodziny Popielów, złożone są tam jedynie doczesne szczątki proboszcza parafii Samborzec, ks. Władysława Tytki. Inskrypcja wypisana jest na tablicy przymocowanej do jednej ze ścian kaplicy. We wschodniej części cmentarza, w dolnej jego części, tuż przy murze, znajdował się niewielki plac, zwany „niepoświęconą ziemią”, przeznaczony na pochówki samobójców, topielców, nieochrzczonych dzieci i bezdomnych tułaczy. Jeszcze w połowie XX wieku wzdłuż muru cmentarnego znajdowało się 11 grobów ziemnych, ale z czasem zwyczaj ten zaniechano i ślad po tych grobach zaginął. W tym miejscu zachował się jedynie jeden niewielki grób ziemny z metalowym krzyżem i umocowanymi do niego dwoma tabliczkami, które informują o pochówku w tym miejscu. Na jednej widnieje napis: „Szczątki ludzkie znalezione w dn. 24.06.2022 r. w Kobiernikach Górnych pochowane dnia 25.07.2022 r.” I na drugiej tabliczce napis: „śp. NN data pochówku 11.05.2018”.

Nieco wyżej, ok. 7 metrów po skosie, znajduje się Grób Nieznanego

Żołnierza. O grobie tym pisałem już wcześniej w innym artykule, ale warto wspomnieć, że dziś już wiemy, kto w nim leży. Otóż z trzech żołnierzy, którzy tam spoczywają, nazwiska dwóch udało się ustalić, są to: Johan Bogdan – Schutzen Rgt nr 32 i Józef Kolkner, prawdopodobnie Słowak. W tej części cmentarza (sektor A), przy murze i głównej alejce, rosną 4 sędziwe akacje, 5 wiekowych lip i 5 rozłożystych tui. Wśród wielu znanych spoczywających na cmentarzu mieszkańców tejże parafii znajdują się takie nazwiska jak: Dunin Wąsowicz – wójt gminy w latach 1934-1939, Jan Misiuda – wójt gminy w latach 1939-1944, Bronisław Ziemiński Erdenberger – zasłużony pedagog, opiekun sierot, kierownik szkoły w Samborcu, Stanisław i Urszula Kurzańscy – pionierzy ogrodnictwa i szkółkarstwa na terenie gminy, Adam Sędrowicz, który zakładał pierwsze sady, Maria i Karol Drzazgowie – fundatorowie obrazów drogi krzyżowej i muru wokół kościoła w Samborcu, Aleksander Lenartowicz z rodziną – właściciele dóbr ziemskich w Złotej, Obrębscy, Grębowcowie, Trzaskowie, Łukawscy, Garnuszkowie, Śmiechowscy, Śliwińscy, Drabowiczowie, Gierczykowie, Wójtowiczowie i wiele, wiele innych, których nie sposób tu wszystkich wymienić.

Przy głównej alejce po lewej stronie przed kaplicą Popielów znajduje się betonowy niewykończony grobowiec z leżącym na płycie drewnianym krzyżem i przymocowaną do niego tabliczką następującej treści: „Grób dziecka utraconego”. Najstarszym obiektem historycznym na cmentarzu w Samborcu jest kamienny pomnik z krzyżem wystawiony na pamiątkę i dla chwały Bożej, którego fundatorami byli: Michał i Małgorzata Gierczyk oraz Tomasz i Salomia Śmiechoski (zachowano

oryginalną pisownię) dnia 22 czerwca 1843 roku.

Jak zauważono, wiele nagrobków i płyt na cmentarzu wymaga pilnej naprawy. Natychmiastowej pomocy wzywa grobowiec ks. Kajetana Kwitka, proboszcza parafii w Samborcu, grobowiec rodziny Lenartowiczów, płyta nagrobna Popielów, niezidentyfikowany grobowiec z pięknym kutym metalowym ogrodzeniem, arkadowa kapliczka z Jezusem Miłosiernym stojąca na kamiennym postumencie z 1857 roku, ufundowana przez Tomasza Śmiechowskiego i wiele, wiele innych. Parafia sama tego ciężaru finansowego nie udźwignie. Zachodzi zatem potrzeba utworzenia Społecznego Komitetu Odnowy Cmentarzy Parafialnych na terenie gminy, który to w trosce o stan zabytkowych nagrobków czuwałby nad nimi i prowadziłby ich odnowę.

Na cmentarzu parafialnym w Samborcu dokonano około 2700 pochówków. Jest to liczba zbliżona do aktualnej liczby parafian. Cmentarz ogrodzony jest od południa murem ceglany i kamiennym, otynkowanym, grubości ok. 50 cm i wysokości ok. 1,5 metra. Od wschodu i północy cmentarz otacza mur kamienny od 1,5 do 2,4 m wysokości w zależności od konfiguracji terenu. Na cmentarz od strony drogi (południa) prowadzą trzy bramy wejściowe, każda brama do jednego sektora. Na filarach starej bramy wejściowej stoją ustawione dwa aniołki, jeden modlący się, drugi z rozłożonymi rękoma w geście zaproszenia. Cmentarz nie posiada parkingu, wzdłuż części drogi powiatowej, obok cmentarza, znajduje się tylko wyłożone kostką betonową pobocze.

OPRACOWAŁ
ANDRZEJ CEBUŁA

Redakcja nie odpowiada
za treść publikacji autorskich.

Odszedł do domu Ojca

20 marca zmarł ks. prałat Stefan Kryj, wieloletni proboszcz parafii w Samborcu. Msza święta pogrzebowa odbyła się w kościele parafialnym w Samborcu, ciało złożono na miejscowym cmentarzu.

Stefan Kryj urodził się 27 stycznia 1941 roku w Olszówce (parafia Szewna koło Ostrowca Świętokrzyskiego). W latach 1958-1964 odbył studia filozoficzno-teologiczne w Wyższym Seminarium Duchownym w Sandomierzu. Świecenia kapłańskie przyjął 7 czerwca 1964 roku.

W latach 1964-1966 ks. Kryj posługiwał jako wikariusz w parafii Wniebowzięcia NMP w Stąporkowie. W 1971 roku ukończył studia na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim, po czym rozpoczął pracę jako profesor w Wyższym Seminarium Duchownym w Sandomierzu. Wykładał tam aż do przejścia na emeryturę.

Od 1981 do 2013 roku, przez około 32 lata, pełnił urząd proboszcza w Samborcu.

W 1986 roku został odznaczony godnością kanonika honorowego Sandomierskiej Kapituły Katedralnej w Sandomierzu, a w 1997 roku został Kapelanem Honorowym Jego Świętobliwości.

